

30. navadna nedelja - leto C

Prilika o farizeju in cestninarju

Nekaterim, ki so zaupali vase, da so pravični, in so zaničevali druge, je povedal tole priliko: »Dva človeka sta šla v tempelj molit: eden je bil farizej, drugi cestninar. Farizej se je postavil in pri sebi molil takóle: ›Bog, zahvaljujem se ti, da nisem kakor drugi ljudje: grabežljivci, krivičniki, prešuštniki ali tudi kakor ta cestninar. Postim se dvakrat na teden in desetino dajem od vsega, kar dobim.‹ Cestninar pa je stal daleč proč in še oči ni hotel vzdigniti proti nebu, ampak se je tolkel po prsih in govoril: ›Bog, bodi milostljiv meni grešniku!‹ Povem vam, ta je šel opravičen domov, oni pa ne; kajti vsak, kdor se povišuje, bo ponižan, in kdor se ponižuje, bo povišan.« Lk 18,9-14

Dva sta šla molit ...

Dva človeka, dve drži pri molitvi, dva pogleda na Boga. Jezus pohvali cestninarja. Zakaj? Veliko lažje se zdi biti cestninar kot farizej. Farizej se dvakrat na teden posti, desetino vsega daje v tempelj, medtem ko cestninar pobira davke za sovražno oblast, od tega si še kaj krivično prilasti, nazadnje pa je pohvaljen, ker pred Bogom prizna to, kar je: da je grešnik. Zakaj Jezus pohvali cestninarja in pravi, da je ta šel opravičen na svoj dom, oni pa ne?

Lahko bi rekli, da Jezus pred nas postavi dva načina verovanja, dve zelo različni drži vernika. Farizej predstavlja vernika, ki vse stavi na pravila in moralne norme in vidi smisel življenja v izpolnjevanju le teh. Bolj ko bo vestno izpolnjeval vse zapovedi, bolj bo nase ponosen in bolj z veseljem bo prihajal poročat Bogu o svojih uspehih. Bog je veliki zakonodajalec, ki življenje svojih vernikov nadzira, dobro izpolnjevanje zahtevanih norm nagraduje, izmikanje pa kaznuje. Življenje takšnega vernika se torej vrti okrog pravil in izpolnjevanja le teh.

Pa še nekaj je izredno pomembno farizeju, to, da je boljši od ostalih. Pravzaprav je primerjanje z drugimi gonilo njegovega početja. Neprestano opazuje, kako ga ljudje cenijo. Zato moli tako, da ga vidijo, daje v zakladnico, ko ga drugi opazujejo itd. Izogiba pa se vsem spornim držam, ki bi lahko omajale njegov ugled. Zato reveža pretepenega ob cesti raje niti ne opazi, kaj šele, da bi si umazal roke z njegovo krvjo.

Cestninar je pred Bogom čisto sam. Nikogar ne vidi, le svojo grešnost. Zaveda se Božje veličine, zato niti oči ne upa dvigniti kvišku. Pred njegovimi očmi je samo dvoje: Gospod, ki je Bog in on sam, ki je le ubog grešnik. Nikoli ne bo vreden Božjega usmiljenja, kaj šele ljubezni. A kot Gospodarja življenja in smrti ga prosi, da ga sprejme takšnega kot je – nevrednega k sebi, sedaj in ob koncu, ko pride čas. Prosi ga in upa, da bo uslišan. V tem intenzivnem odnosu z Bogom res ni prostora za primerjanje z drugimi, saj mu to prav nič ne pomaga.

In zakaj je Jezusu toliko ljubša cestninarjeva drža? Čisto preprosto: Ker ga vodi v odnos z Bogom in ga zbližuje s sočlovekom. Jezusov Bog je Bog ljubezni, Bog odnosov, Bog skupnosti. Jezus verjame v polnost našega življenja, ki se uresničuje v prizadevanjih za ljubezen. Če kaj ruši ljubezen in vsak odnos je to napuh, samozadostnost, navidezna popolnost. Življenje je lepo, kjer je prostor za bližnjega in za Boga, kjer je bližnji moj brat in sestra, ne pa pokvarjenec itd. In kaj je lepšega, kot to da se človek živo zaveda Boga, Boga, ki nas vabi v iskren odnos, v odnos hvaležnosti. Ob Bogu pravila postanejo brezpredmetna. Skrušenost izbriše vse neumnosti izgubljenega sina. Nič ne more uničiti v človeku čudovite Božje podobe, če le hoče priznati, da je Bog Bog in človek le grešnik. To je veselje vere, to je odrešenjska lepota vere.

Farizej ostaja pri starozavezni in še to izkrivljeni podobi vere, kjer je najpomembnejše pravilo, ne odnos, ne človek, ne Bog. Farizejev uspeh pri izpolnjevanju pravil pomeni zmago, v kateri pravzaprav ne potrebuje ne Boga ne človeka. In prav v tem vidi Jezus tragiko farizejeve države.

Jezus pravil ne črta, a postavi na prvo mesto odnos, človeka, Boga. Tako vedno znova graja tiste, ki zaradi pravil spregledajo svojo grešnost, ki zaradi pravil gredo mimo ranjenega človeka in se delajo, kot da Boga ne potrebujejo. Življenje je lahko polno le, če ga živimo v ljubezni, v odnosu z Bogom in sočlovekom. Naj nas k temu vodi naša vera in vse naše molitve!